

Eco Reest

Plangebied Veste in Harlingen

Quickscan natuurbescherming Omgevingswet

Kenmerk: 242134

Rapport

KANTOOR ALMERE

Landdrostdreef 124

1314 SK Almere

T 036 8200376

KANTOOR GRONINGEN

Friesestraatweg 213 A-D

9743 AD Groningen

T 0596 633355

KANTOOR HOOGEVEEN

Elbe 2

7908 HB Hoozeveen

T 0528 373982

project	Quickscan natuurbescherming Omgevingswet			projectnummer 242134
	Plangebied Veste			
	Harlingen			
versie rapport	versienummer	datum	reden vervallen	
	1.0	911 april 2025	Vigerende versie	
auteur	M.A. Hoks			
controle en vrijgave	K.E. Harmsen			
paraaf				
opdrachtgever	Harns Invest B.V.			
	Harlingertrekweg 53			
	8913 HR LEEUWARDEN			
contactpersoon	R. van der Bos			

DISCLAIMER

Dit rapport is het resultaat van een quickscan natuurbescherming Omgevingswet die is uitgevoerd ter plaatse van Plangebied Veste in Harlingen, in opdracht van Harns Invest B.V.. Ten behoeve van de juiste interpretatie van dit rapport is het noodzakelijk te beschikken over de gehele rapportage, inclusief bijlagen. De gebruikte foto's zijn afkomstig van Eco Reest, tenzij anders vermeld.

Het rapport is ongeschikt voor toepassing in een juridische context indien de paginanummering van het rapport onjuist of onvolledig is, de bijlagen genoemd in de inhoudsopgave (deels) ontbreken en het projectnummer in het rapport en op de bijlage niet overeenkomt.

© 2025 Eco Reest BV.

Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding.

Wijze van citeren: Eco Reest (2025). Quickscan natuurbescherming Omgevingswet Plangebied Veste in Harlingen, kenmerk 242134, d.d. 911 april 2025

We stellen dit rapport alleen ter beschikking aan derden in geval van schriftelijke toestemming van de opdrachtgever.

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
1.1	Aanleiding en doel	4
1.2	Kwaliteitsborging	4
1.3	Wettelijk kader	4
1.4	Plangebied en voorgenomen ontwikkelingen	6
2.	Inventarisatie en effectbeoordeling	10
2.1	Bronnenonderzoek	10
2.2	Veldinspectie	10
2.3	Toetsing	10
3.	Effectbeoordeling Natura 2000-gebieden, overige beschermde gebieden	11
3.1	Natura 2000	11
3.1.1	Ligging plangebied t.o.v. Natura 2000-gebieden	11
3.1.2	Mogelijke effecten	12
3.1.3	Verstoring: licht, geluid, optisch en trillingen	12
3.1.4	Ecologische relaties	13
3.1.5	Effecten stikstofdepositie	14
3.2	Natuurnetwerk Nederland	14
3.3	Natuur buiten het NNN	15
4.	Effectbeoordeling flora- en fauna-activiteit	16
4.1	Flora	16
4.2	Broedvogels	16
4.2.1	Soorten met een jaarrond beschermd nest (categorie 1-4)	16
4.2.2	Soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 5)	17
4.2.3	Soorten zonder jaarrond beschermd nest	17
4.3	Vleermuizen	18
4.4	Grondgebonden zoogdieren	19
4.5	Overige soorten	20
4.6	Rode Lijst soorten	21
5.	Conclusie en advies	22
5.1	Natura 2000-gebieden, overige beschermde gebieden	22
5.2	Flora en fauna activiteit	22
5.3	Advies en vervolgstappen	23
5.3.1	Stikstofdepositie	23
5.3.2	Grondbroedende categorie 5 soorten	23
5.3.3	Broedvogels	23
5.3.4	Natuurinclusief bouwen	24
5.3.5	(Specifieke) zorgplicht	24
5.3.6	Beheer advies	24
5.4	Geldigheid en houdbaarheid	25
5.5	Verantwoording	25
	Geraadpleegde bronnen	26
	Bijlage 1 Overzicht vrijgestelde soorten provincie Friesland	28
	Bijlage 2 Lijst vogels met jaarrond beschermde nesten provincie Friesland	29
	Bijlage 3 Uittreksel NDFF	31
	Bijlage 4 Uittreksel NDFF Rode lijst	32

1. Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de aanleiding en het doel van het onderzoek en het wettelijk kader. Daarnaast wordt ingegaan op de huidige situatie van het plangebied en de beoogde ontwikkeling.

1.1 Aanleiding en doel

Aanleiding tot het onderzoek is de voorgenomen nieuwbouw tussen de Almenumerweg en de Kanaalweg te Harlingen.

Omdat de ontwikkeling negatieve gevolgen kan hebben op beschermde natuurwaarden, is het voornemen getoetst aan de natuurwet- en regelgeving. Het doel van de quickscan natuurbescherming Omgevingswet is inzicht verkrijgen in de mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden als gevolg van het plan. Indien negatieve effecten niet zijn te voorkomen, wordt geadviseerd omtrent de vervolgstappen.

1.2 Kwaliteitsborging

Eco Reest BV streeft naar een zo hoog mogelijk kwaliteit van onderzoek te leveren:

Eco Reest Holding BV is gecertificeerd volgens "NEN-EN-ISO 9001:2015", voor het geven van milieukundig advies in relatie tot ruimtelijke ontwikkelingen en gebouwen met inbegrip van de uitvoering van gerelateerde onderzoeksactiviteiten op het gebied van bodemonderzoek en -sanering, ecologie, asbestinventarisaties en sloopbegeleiding.

Eco Reest BV is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Als aangesloten adviesbureau zorgen we samen met de andere leden voor een betere borging van kwaliteit in de uitvoering van ecologisch onderzoek.

Dit onderzoek en advies is tot stand gekomen onafhankelijk van de belangen van de opdrachtgever en derden.

Eco Reest BV is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en is gemachtigd gebruik te maken van de vergunningen en correspondentie met bevoegde gezagen van het Netwerk Groene Bureaus met betrekking tot de Omgevingswet.

1.3 Wettelijk kader

Voor de bescherming van natuurwaarden is de Omgevingswet (Ow) van toepassing. De Ow regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, beschermde soorten en houtopstanden. Daarnaast zijn ook bijzondere natuurgebieden en het Natuurnetwerk Nederland (NNN) relevant. De volledige wetstekst is hier te vinden: <https://wetten.overheid.nl>. De regels voor natuur zijn (voornamelijk) uitgewerkt in het Besluit activiteiten leefgebied (Bal) en het Besluit kwaliteit leefgebied (Bkl).

Aangezien voor voorliggend plan geen bomen worden gekapt, is het aspect beschermde houtopstanden niet relevant. De quickscan gaat uitsluitend in op de onderdelen Natura 2000, flora- en fauna-activiteit en overige beschermde natuurgebieden (onder andere NNN).

Natura 2000

Artikel 5.1, eerste lid van de Omgevingswet en Afdeling 11.1 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) regelen de bescherming van Natura 2000-gebieden, bestaande uit Vogel- en/of Habitatrichtlijngebieden. Per Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor bescherming van habitattypen, habitats van soorten en leefgebieden van soorten en vogels.

Vooraf is verplicht te beoordelen of plannen/projecten/activiteiten (significant) negatieve effecten op Natura 2000-gebieden kunnen hebben. Als uit de beoordeling (voortoets) blijkt dat geen effecten optreden dan kan een plan

worden vastgesteld of is een vergunning voor een project of handeling niet nodig. Zijn (significante) effecten niet uit te sluiten dan is een nadere beoordeling en/of een vergunning nodig.

Daarnaast is in het Bal een specifieke zorgplicht opgenomen voor Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden (art 11.6 Bal). Iedereen die activiteiten uitvoert die verslechterende of significant verstorende gevolgen voor een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied kunnen hebben, moet nadelige gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken (art. 11.6, 1e lid Bal).

Natuurnetwerk Nederland

De bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is vastgelegd in artikel 2.44 Ow, en uitgewerkt in provinciale verordeningen. Provincies wijzen gebieden aan die het NNN vormen. Via de provinciale verordeningen worden, in het belang van de bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden-, regels gesteld omtrent de inhoud van bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen (art 7.7 en art 7.8 Bkl).

Voor nieuwe ontwikkelingen binnen het NNN, waarbij wordt afgeweken van het bestemmingsplan of omgevingsplan, is een nadere beoordeling nodig. Daarin wordt beoordeeld of sprake is van significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden, oppervlakte en/of samenhang van het NNN. Regels voor beoordeling van effecten op het NNN zijn vastgelegd in provinciale verordeningen.

Overige provinciale natuurgebieden

Provincies kunnen ook overige natuurgebieden aanwijzen, waaronder bijzonder provinciale natuurgebieden, weidevogelgebieden en ganzenfoerageer-/rustgebieden (art 2.44 5^e lid Ow). Deze zijn vastgelegd in de provinciale omgevingsverordeningen.

Flora- en fauna-activiteit

In artikelen 11.37, 11.46 en 11.54 van het Bal is het onderdeel flora- en fauna-activiteit opgenomen. De beschermingsregimes ten aanzien van beschermde soorten zijn te onderscheiden in Vogelrichtlijnsoorten (art 11.37 Bal), Habitatrichtlijnsoorten (art 11.46 Bal) en nationaal beschermde soorten (art 11.54 Bal). De Ow schrijft daarnaast in algemene zin een zorgplicht voor de fysieke omgeving voor (art 1.6-1.8) en voor natuur is dat nader uitgewerkt in een specifieke zorgplicht in het Bal (art. 11.27 Bal).

De Omgevingswet gaat uit van het 'ja, mits'-principe. Dit betekent dat activiteiten in principe toegestaan zijn, mits er geen schadelijke effecten optreden op beschermde soorten. Voor activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten zijn verboden en kunnen alleen onder voorwaarden van een vergunning plaatsvinden. De provincie Friesland is bevoegd gezag voor het uitvoeren van de Omgevingswet en heeft voor de implementatie een verordening opgesteld met daarin onder andere een lijst met de vrijgestelde soorten in geval van een ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud (zie bijlage 1).

Bovendien is een (specifieke) zorgplicht opgenomen (art. 11.27, Bal). Wanneer men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden dat een handeling nadelige gevolgen kan hebben voor de fysieke leefomgeving, zijn maatregelen in het kader van de zorgplicht van toepassing. Ook iets nalaten kan onder de specifieke zorgplicht vallen. Degene die een activiteit verricht is verplicht:

- ✂ Alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen.
- ✂ Voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.
- ✂ Als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

De specifieke zorgplicht geldt bij alle dier- en plantensoorten die in Nederland in het wild leven en hier van nature voorkomen en (in het geval van trekvogels) om soorten die regelmatig in Nederland voorkomen.

Rode lijst soorten

Daarnaast dient aandacht besteed te worden aan activiteiten met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten. Deze regels gelden in artikel 11.27 (specifieke zorgplicht soorten). Hierbij dient voorafgaand van de activiteit nagegaan te worden of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid van rode lijst soorten, genoemd in bijlage IX of in rode lijsten, bedoeld in artikel 2.19 vierde lid, onder a, onder 4 van de Omgevingswet.

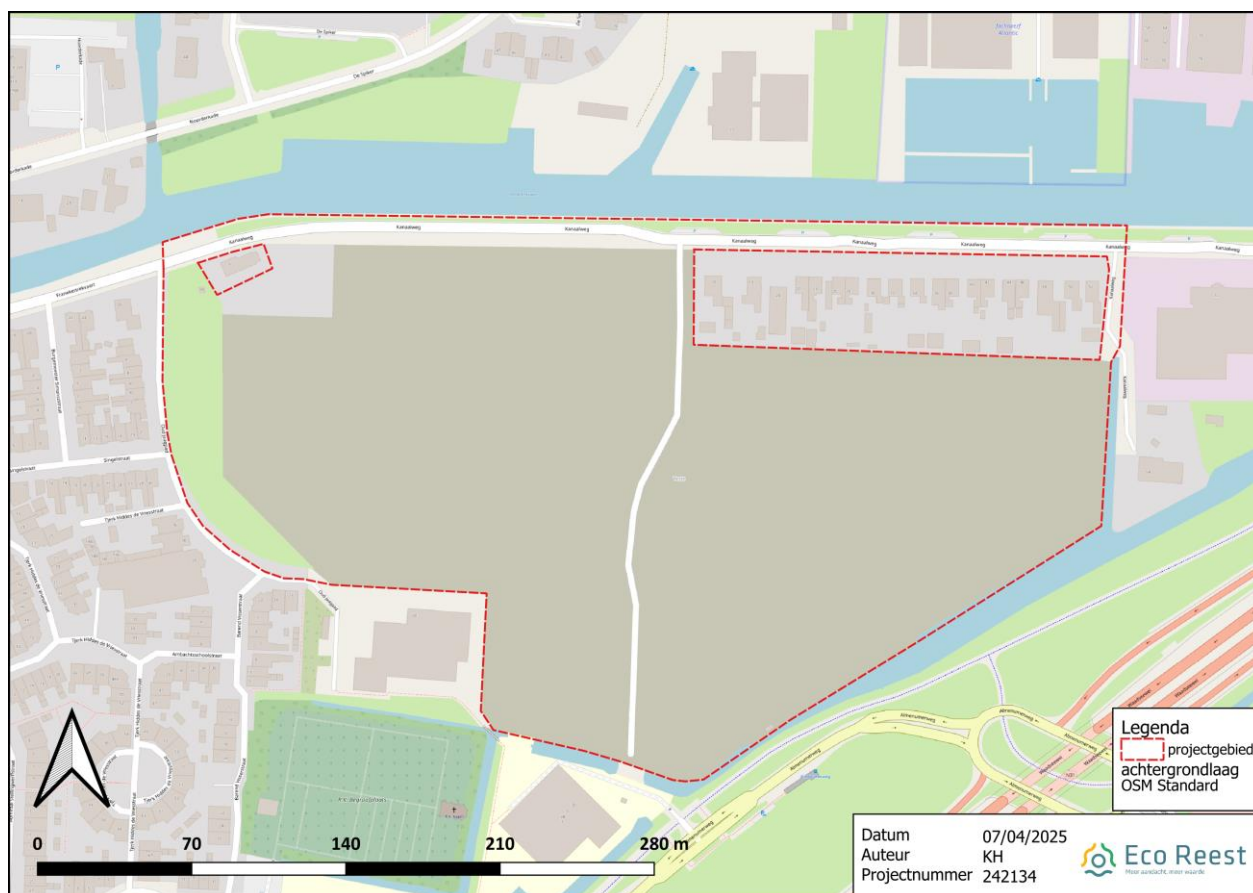
1.4 Plangebied en voorgenomen ontwikkelingen

Huidige situatie plangebied

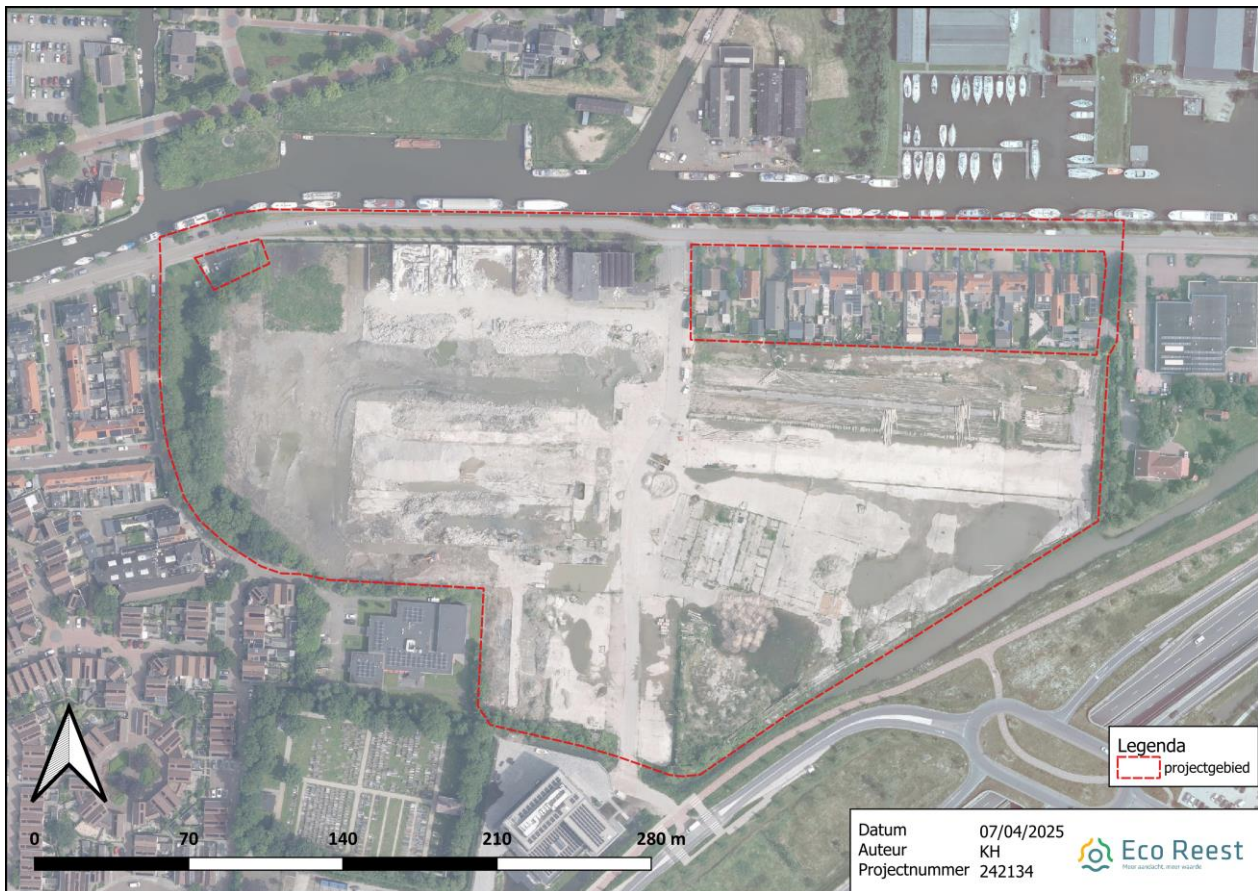
Het plangebied is gelegen tussen de Almenumerweg en de Kanaalweg te Harlingen (figuur 1.1 en 1.2). De gebouwen en vegetatie zijn binnen het plangebied voor het grootste verwijderd. Het gebied bestaat voornamelijk uit puin en zand, waar met grote (graaf)machines overheen is gereden. Op enkele plaatsen is zichtbaar dat het terrein tot tientallen centimeters is afgegraven. De vegetatie langs de oevers aan de rand van het plangebied is grotendeels verwijderd. Alleen op enkele plekken staan nog rietstengels.

Aan de noordzijde net buiten het plangebied staat een rij bomen met daarbij vegetatie, waaronder klimop. Tevens is daar een woning (in aanbouw) aanwezig, waar groen om heen staat. Aan de noordoostzijde grenzen enkele woningen met tuinen aan het plangebied. Achter de woningen zijn stapels stoeptegels aanwezig. Langs de grenzen van het gebied staan nog enkele bomen.

Rondom het plangebied bevindt zich de bebouwde kom van Harlingen. Aan de oostzijde van het plangebied loopt de N31. Ten noorden van het plangebied, op circa 25 meter afstand, loopt de Franekertrekvaart.

Figuur 1.1 Plangebied (rood omlijnd) (bron achtergrondkaart: ArcGIS).

Figuur 1.2 Plangebied (rood omlijnd) (bron achtergrondkaart: ArcGIS).

Figuur 1.3 Impressie van het plangebied.

Figuur 1.4 Langs de randen staan nog enkele bomen.

Figuur 1.5 Achtertuinen en woningen grenzen aan het plangebied.

Voorgenomen ontwikkelingen

De opdrachtgever is voornemens om ter plaatse van het plangebied een nieuwe woonwijk te realiseren. Hiervoor is een wijziging van het bestemmingsplan nodig.

Binnen de woonwijk worden diverse typen woningen gerealiseerd, zoals rijwoningen, twee-onder-een kap, vrijstaande woningen en woningen voor sociale huur. Wanneer de werkzaamheden plaatsvinden is onbekend. In figuur 1.6 zijn de voorgenomen ontwikkelingen weergegeven.

Figuur 1.6 Concept plan nieuwe woonwijk.
(bron: Imoss, 2024).

2. Inventarisatie en effectbeoordeling

Het onderzoek heeft bestaan uit het raadplegen van beschikbare bestaande bronnen aangevuld met een veldinspectie van het plangebied.

2.1 Bronnenonderzoek

Voorafgaand aan het veldbezoek is gestart met een bureaustudie naar het voorkomen van beschermde flora en fauna ter plaatse van het plangebied en de nabije omgeving. Dit bronnenonderzoek heeft bestaan uit het op 17 december 2024 opvragen van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF, 2024) van de afgelopen drie jaar. Hierin is een overzicht opgevraagd van de vergunningsplichtige soorten in de Omgevingswet en Rode lijstsoorten binnen een straal van 1 kilometer rond het plangebied. Zie voor het volledige overzicht bijlage 3 en 4. Bij het gebruik is rekening gehouden met de juridische houdbaarheid van de gegevens (3 jaar). Oudere waarnemingen kunnen worden gebruikt om de ecologische potenties in te schatten. Verder is gebruik gemaakt van bestaande literatuurgegevens en verspreidingsatlassen (zie literatuurlijst).

Ten aanzien van gebiedsbescherming is aan de hand van (provinciale) kaartenviewers waaronder de InformatieKaart Natuur (BIJ12, 2024) nagegaan of het plangebied in/nabij beschermde gebieden (Natura 2000-gebieden NNN en overige provinciale natuurgebieden) ligt.

2.2 Veldinspectie

Het bezoek is erop gericht om te beoordelen of in het plangebied en de directe omgeving potentiële leef- en groeiplaatsen van beschermde dier- en plantensoorten aanwezig zijn. De waargenomen beschermde soorten zijn vastgelegd. Het plangebied en de directe omgeving zijn onderzocht door een ecooloog van Eco Reest. Het veldbezoek vond overdag plaats op 25 maart 2025. Tijdens de inventarisatie waren de omstandigheden als volgt: droog, bewolkt, windkracht 2 Bft, 12°C.

2.3 Toetsing

Voor het onderdeel Natura 2000 en overige beschermde gebieden (H3) is ten aanzien van Natura 2000 een voortoets uitgevoerd, waarin is beoordeeld of (significant) negatieve effecten op de beschermde waarden (instandhoudingsdoelen) van Natura 2000-gebieden zijn te verwachten, en of er een diepgaandere beoordeling noodzakelijk is. Voor de regels ten aanzien van overige beschermde gebieden, waaronder het NNN, is bepaald of mogelijk sprake is van negatieve effecten en of vervolgonderzoek nodig is.

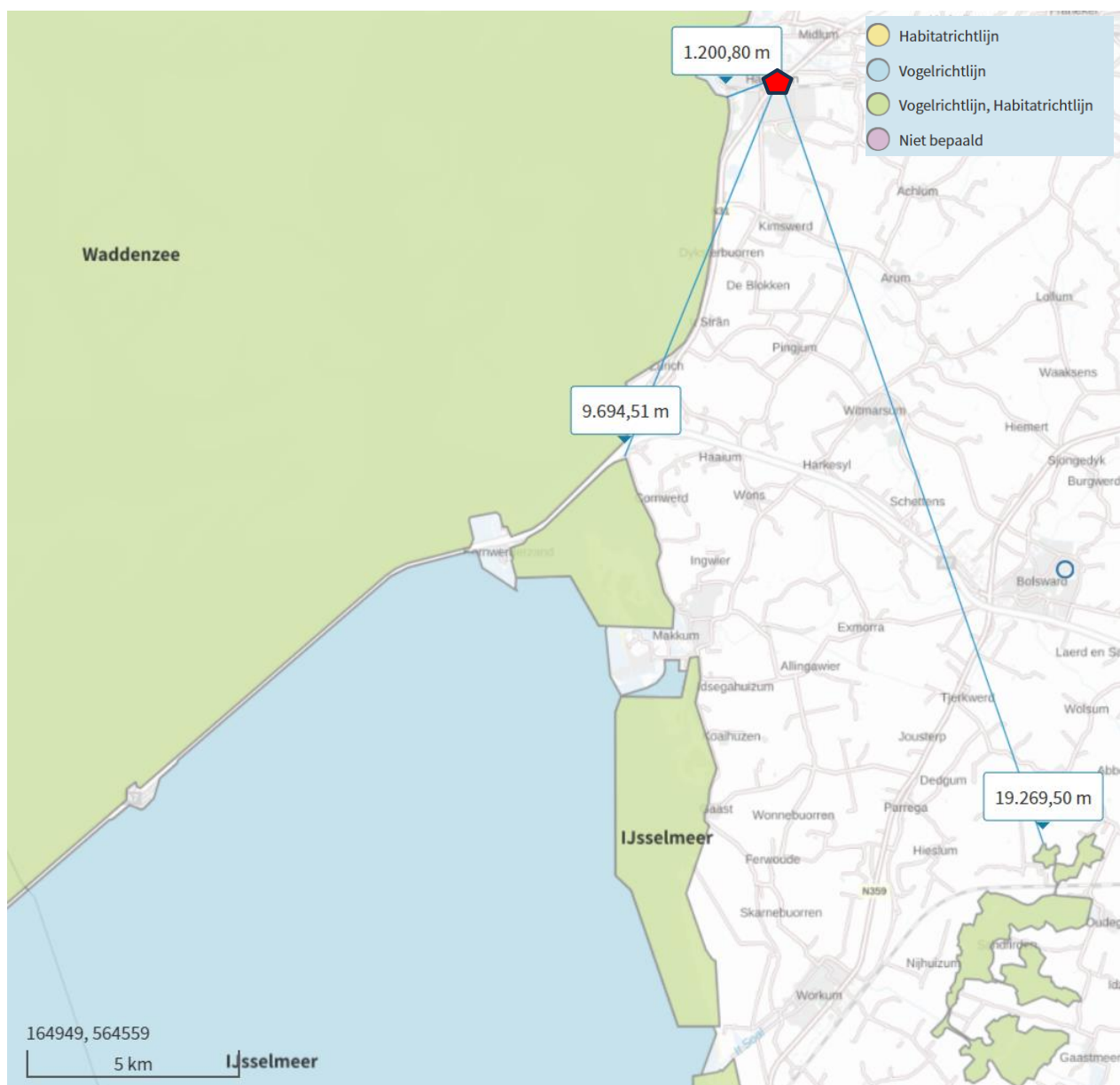
Voor het onderdeel Flora en fauna activiteit (H4) is op basis van het bronnenonderzoek en het veldbezoek beoordeeld welke beschermde soorten (mogelijk) aanwezig zijn. Vervolgens is op basis van het voornemen bepaald of en zo ja, welke effecten kunnen optreden op beschermde soorten. Indien sprake is van negatieve effecten is advies gegeven over de te nemen vervolgstappen.

3. Effectbeoordeling Natura 2000-gebieden, overige beschermde gebieden

3.1 Natura 2000

3.1.1 Ligging plangebied t.o.v. Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt buiten de begrenzing van Natura 2000-gebied. De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden betreffen de Waddenzee, het IJsselmeer en Oudegaasterbekken, Fluessen en omgeving, op respectievelijk 1.2, 10 en 19 kilometer afstand (zie figuur 3.1). Andere Natura 2000-gebieden, zoals Groote Wielen, liggen op meer dan 25 kilometer afstand.

Figuur 3.1 Globale ligging plangebied (rode asterisk) ten opzichte van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden (Bron: RIVM, 2025 - AERIUS Calculator).

3.1.2 Mogelijke effecten

Broekmeyer et al. (2005, 2013, 2014) heeft de potentieel schadelijke effecten op Natura 2000-gebieden als gevolg van menselijke activiteiten gecategoriseerd. In tabel 3.1 zijn de potentiële effecten opgesomd en voorzien van een onderbouwing of als gevolg van het voornemen mogelijk sprake is van het betreffende effect.

Tabel 3.1 Potentiële effecten op Natura 2000-gebieden met onderbouwing of mogelijk wel (oranje) of géén (groen) sprake is van het effect als gevolg van de voorgenomen activiteiten.

Potentieel effect	Onderbouwing
<i>Directe effecten</i>	
Oppervlakteverlies/verlies van leefgebied, versnippering en mechanische effecten	Aangezien het plangebied buiten de begrenzing van Natura 2000-gebied ligt, is er geen sprake van direct negatieve effecten zoals oppervlakteverlies, versnippering en mechanische effecten.
<i>Chemische effecten</i>	
Verzuring of vermisting door stikstofdepositie uit de lucht	Door inzet van de machines en aan- en afrijdend verkeer is sprake van stikstofemissies. Effecten als gevolg van stikstofdepositie wordt nader beoordeeld in 3.1.5.
Verontreiniging	Bij de voorziene werkzaamheden komen geen gevaarlijke/chemische stoffen vrij, gezien de aard en de uitvoeringswijze (wo. milieueisen machinerie). Verontreiniging is zodoende niet aan de orde.
<i>Hydrologische effecten</i>	
Verzoeting, verzilting, verdroging of vernatting	Bij de werkzaamheden wordt geen oppervlaktewater (direct of indirect) aangetast, aangezien geen werkzaamheden aan watergangen of grondwater worden uitgevoerd. Negatieve effecten als gevolg van hydrologie zijn zodoende niet aan de orde.
Verandering in stroomsnelheid, overstromingsfrequentie en dynamiek substraat	Bij de werkzaamheden wordt geen oppervlaktewater (direct of indirect) aangetast, aangezien geen werkzaamheden aan watergangen of grondwater worden uitgevoerd. Negatieve effecten als gevolg van hydrologie zijn zodoende niet aan de orde.
<i>Effecten op soorten</i>	
Verlies van vaste verblijfplaatsen of functioneel leefgebied	Aangezien geen leefgebied van doelsoorten van Natura 2000-gebieden binnen het plangebied aanwezig is, is geen sprake van verlies van vaste verblijfplaatsen.
Verstoring door geluid, licht en optisch	Mogelijk, de werkzaamheden vormen onnatuurlijke bronnen en gaan gepaard met geluid en optische aanwezigheid (werktuigen en mensen). Verlichting is niet aan de orde, de werkzaamheden vinden uitsluitend overdag plaats. Bovendien is in de toekomstige situatie geen sprake van (extra) onnatuurlijke lichtbronnen, waardoor in die fase ook geen sprake is van (extra) verstoring door licht. Verstoring als gevolg van geluid en optische aanwezigheid wordt nader beoordeeld in 3.1.3.
Verstoring door trillingen	Eventuele trillingen hebben gezien het geringe trillingseffect van circa vijftig meter (Van der Vegte et al., 2011; Gemeente Utrecht, 2003) geen effect op de verder gelegen (meer dan één km) Natura 2000-gebieden.
Directe sterfte van soorten	Aangezien geen leefgebied van doelsoorten van Natura 2000-gebieden binnen het plangebied aanwezig is, worden Natura 2000-doelsoorten uitgesloten binnen het plangebied en is directe sterfte uitgesloten (zie ook 3.1.4, ecologische relaties).
Introductie van soorten	Bij het beoogde plan worden geen soorten geïntroduceerd/vrijgelaten. Negatieve effecten als gevolg van introductie van soorten zijn zodoende uitgesloten.

3.1.3 Verstoring: licht, geluid, optisch en trillingen

De werkzaamheden kunnen leiden tot verstoring als gevolg van geluid, optische aanwezigheid en trillingen. Of negatieve effecten door verstoring optreden, is afhankelijk van de verstoringsgevoeligheid van de betreffende soort, de intensiteit, duur en frequentie van de werkzaamheden, reeds aanwezige verstoring, maar ook overlap van de werkzaamheden met kwetsbare perioden van soorten en overlap met leefgebied binnen de verstoringsafstand (afstand tussen leefgebied en verstoringsbron). Het effect van visuele verstoring door aanwezigheid van mensen en machines en het effect van geluid zijn niet goed te scheiden (Krijgsveld et al., 2022). Verstoring als gevolg van trillingen gaat vaak gepaard met geluidsverstoring, waardoor ook de effecten van deze type verstoringen niet goed

zijn te onderscheiden (Broekmeyer et al., 2005, 2013). Verstoringsafstanden omvatten dus een combinatie van visuele verstoring, geluidsverstoring en verstoring door trillingen, en verschillen per soort.

Alleen voor het Natura 2000-gebied Waddenzee (op 1,2 kilometer afstand) is verstoring van habitatrictlijnsoorten, vogelsoorten en kenmerkende soorten van habitattypen relevant. De bekende verstoringafstanden reiken niet verder dan 1.500 meter (Broekmeyer et al. 2005, 2013; Krijgsveld et al., 2022; Vegte et al., 2014), er zijn geen andere Natura 2000-gebieden aanwezig binnen deze afstand.

Natura 2000-gebieden hebben aangewezen habitattypen, habitatrictlijnsoorten, broedvogel- en/of niet-broedvogelsoorten. Voor ieder van deze typen/soorten is een doelstelling geformuleerd. Nabijgelegen Natura 2000-gebied Waddenzee is aangewezen voor diverse habitattypen, (watergebonden) habitatrictlijnsoorten, broedvogels en niet-broedvogelsoorten.

Habitattypen

De vegetaties als onderdeel van de aangewezen habitattypen zijn niet gevoelig voor verstoring als gevolg van geluid, fysieke aanwezigheid (optisch) of trillingen. Wel kunnen de kenmerkende (ofwel zogenaamde typische) soorten van de habitattypen gevoelig zijn voor deze verstoring.

De typische soorten van de habitattypen van Waddenzee zijn hoofdzakelijk kranswieren en vaatplanten, maar ook geleedpotigen, vogelsoorten, zoogdieren en weekdieren.

De effectafstand van geleedpotigen en amfibieën is gesteld op 0 meter (Vegte et al., 2014). Ook wordt als effectafstand voor reptielen 0 meter aangehouden (Arcadis, 2011). De effectafstand van vogelsoorten is afhankelijk van de intensiteit van de verstoring en is voor sloop- en bouwwerkzaamheden gesteld op maximaal 500 meter (Vegte et al., 2014). Voor zoogdieren is weinig bekend over de effectafstanden (Arcadis, 2011) en wordt zodoende uitgegaan van dezelfde effectafstanden als vogels.

Op basis van bovenstaande maximale effectafstanden (500 meter) en de afstand tot Waddenzee (1,2 kilometer) zijn negatieve effecten op de typische soorten van habitattypen uitgesloten.

Habitatrictlijnsoorten

De habitatrictlijnsoorten waarvoor de Waddenzee is aangewezen zijn voornamelijk gebonden aan open water, zoals zeeprink en bruinvis. Binnen het plangebied ontbreekt geschikt habitat voor deze soorten. Negatieve effecten zijn zodoende uitgesloten. De effectafstand van doelsoort Noordse woelmuis, die gebonden is aan oevervegetaties, voor geluidsverstoring is gelijk aan vogels en betreft voor sloop- en bouwwerkzaamheden zodoende maximaal 500 meter.

Op basis van terreinkenmerken, habitateisen, bovenstaande maximale effectafstanden (500 meter) en de afstand tot Waddenzee (1,2 kilometer) zijn negatieve effecten op habitatrictlijnsoorten als gevolg van optische en geluidsverstoring binnen het Natura 2000-gebied uitgesloten.

Broedvogels en niet-broedvogels

De Waddenzee is aangewezen voor typische water- en rietlandvogels. De effectafstand van vogelsoorten is afhankelijk van de intensiteit van de verstoring en is voor sloop- en bouwwerkzaamheden gesteld op maximaal 500 meter (Vegte et al., 2014). Op basis van deze maximale verstoringafstand, de habitateisen, terreinkenmerken en de afstand tot Waddenzee (bijna 1,2 kilometer) zijn negatieve effecten op broedvogels en niet-broedvogels uitgesloten.

3.1.4 Ecologische relaties

Ecologische relaties ontbreken tussen het plangebied en Natura 2000-gebieden. De aangewezen doelsoorten van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden zijn gebonden aan specifieke biotopen (Ministerie van LNV, 2025). De doelsoorten van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden (zoals zeeprink en bruinvis) zijn gebonden aan open water. Dergelijke biotopen zijn niet binnen en in de directe omgeving van het plangebied aanwezig. Gezien de habitateisen

van de doelsoorten en de terreinkenmerken van het plangebied (binnen bebouwde kom, bestaande verstoringsbronnen) worden de doelsoorten binnen het plangebied uitgesloten. Er is zodoende geen sprake van (tijdelijke) verstoring op instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden.

3.1.5 Effecten stikstofdepositie

Door de voorgenomen ontwikkeling kan in de realisatie- en/of de gebruiksfase stikstofdepositie ontstaan. Emissie van stikstofoxiden ontstaat onder andere door verbranding van fossiele brandstoffen bij stook, in het verkeer of door inzet van (mobiele) machines. Stikstofdepositie kan tot vele kilometers ver reiken en negatieve (verzurende/vermestende) effecten hebben op stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. Het rekenmiddel AERIUS Calculator kan worden gebruikt om de te verwachten stikstofdepositie (NO_x en NH_3) te berekenen.

Voor het betreffende plan wordt geadviseerd om een berekening van de realisatiefase en gewijzigde gebruiksfase te maken om inzichtelijk te maken of sprake is van (toename van) stikstofdepositie op Natura 2000-gebied(en).

Afhankelijk van de uitkomsten van de berekeningen zijn vervolgstappen aan de orde. Voor ontwikkelingen waarbij is aangetoond dat er géén sprake is van (toename van) stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden ($<0,00 \text{ mol/ha/jr}$), is geen vergunning nodig. In dat geval kan het plan worden vastgesteld en uitgevoerd zonder verdere vervolgstappen met betrekking tot de Omgevingswet, onderdeel Natura 2000. Voor ontwikkelingen waarbij de depositie $>0,00 \text{ mol/ha/jaar}$ is, zijn significant negatieve effecten niet op voorhand uitgesloten en zijn vervolgstappen zoals een nadere ecologische beoordeling (voortoets stikstof), saldering en/of een omgevingsvergunning aan de orde.

3.2 Natuurnetwerk Nederland

Ligging plangebied t.o.v. het NNN

Op de kaart in figuur 3.2 is te zien dat het plangebied niet binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN) ligt. Het dichtstbijzijnde NNN-gebied ligt op circa 1,6 kilometer afstand.

Effectbeoordeling

Gezien de ruime afstand ($>1,6 \text{ kilometer}$), de aard en omvang van de voorgenomen ontwikkeling en het tussenliggende bebouwde gebied dat een afschermde werking heeft, is geen sprake van aantasting van wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN. Vervolgstappen ten aanzien van het NNN zijn niet aan de orde.

Figuur 3.2 Ligging plangebied (rode cirkel) ten opzichte van het NNN en natuur buiten het NNN (Bron: Provincie Friesland).

3.3 Natuur buiten het NNN

In het Friese ruimtelijk beleid (Provincie Friesland, 2024) is naast bescherming van natuur binnen het NNN ook aandacht voor bescherming van provinciale natuur, in natuurgebieden buiten het NNN, in weidevogelgebieden en ganzenfoerageergebieden. De gebieden kenmerken zich door de relatieve rust, de grote openheid en weidsheid.

Natuur buiten het NNN

Gezien de ruime afstand en de afschermende werking van het bebouwde tussenliggende gebied is geen sprake van vervolgstappen ten aanzien van natuur buiten het NNN.

Ganzenfoerageergebieden

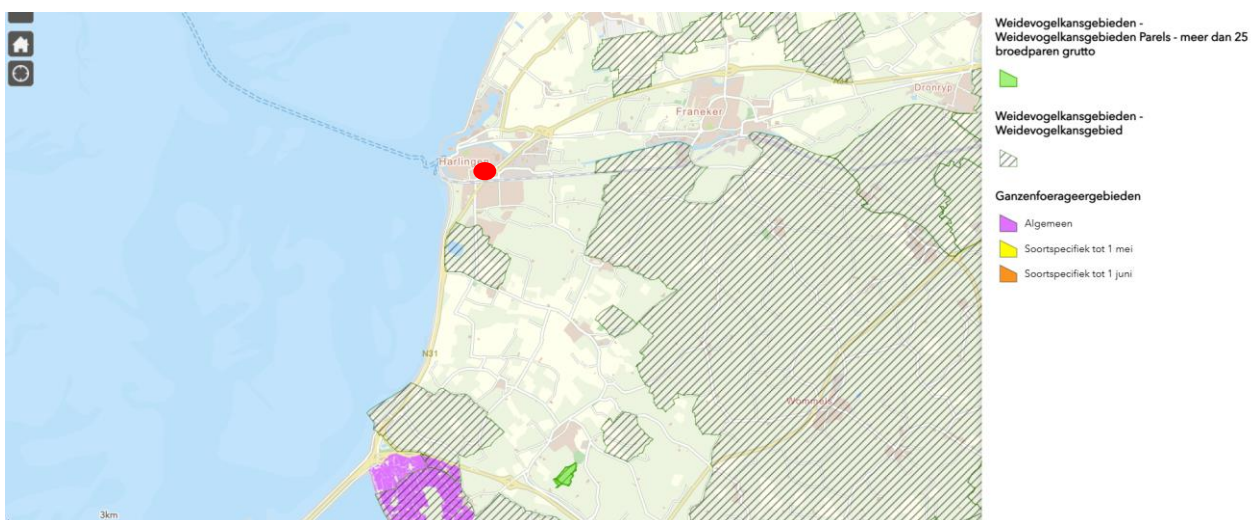
In de provincie Friesland zijn ook ganzenfoerageergebieden aangewezen. Dit zijn percelen of gebieden die gedurende winterperiode (1 november tot 1 april) dienen als foerageergebied voor grauwe gans, kolgans, brandgans en/of rotgans. Grondgebruikers kunnen op basis van vrijwilligheid grond beschikbaar stellen om deel te nemen aan deze foerageergebieden.

Het plangebied ligt buiten aangewezen ganzenfoerageergebied (zie figuur 3.3). Gezien de ligging (omsloten door bebouwing) en nabijheid van bestaande verstoringsbronnen (bebouwing, wegen, opgaand groen) betreft het plangebied ook geen essentieel leefgebied voor ganzen. Vervolgstappen ten aanzien van ganzenfoerageergebieden zijn niet aan de orde.

Weidevogelgebieden

Weidevogelgebieden bestaan uit ruime en open gebieden (zichtafstand > 400 meter) met voldoende rust en waarin gevarieerde graslanden liggen die in potentie geschikt zijn voor weidevogels. In figuur 3.3 is te zien dat het plangebied buiten aangewezen weidevogelgebied ligt.

Het plangebied is omsloten door bebouwing en ligt binnen de bestaande verstoringscontouren. Het plangebied is daarmee niet van waarde voor weidevogels. Een nadere toetsing aan het weidevogelbeleid is zodoende niet aan de orde.

Figuur 3.3 Ligging plangebied (rode stip) ten opzichte van het dichtstbijzijnde ganzenfoerageergebied en weidevogelkansgebied. (Bron: Provincie Friesland).

4. Effectbeoordeling flora- en fauna-activiteit

4.1 Flora

De veldinspectie is uitgevoerd aan het begin van het groeiseizoen van vele soorten planten. Hierdoor is er op basis van de terreinkenmerken en aangetroffen soorten een goed beeld verkregen van potentie voor beschermde soorten. Binnen het plangebied zijn voedselrijke soorten aangetroffen, zoals riet, wilg, klein hoefblad, herik, grote zandmuur, spoorbloem, paardenbloem, grootte weegbree, madelief en diverse klaversoorten (figuur 4.1). Gedurende de veldinspectie zijn geen beschermde soorten waargenomen. Beschermde flora wordt op basis van de terreinkenmerken (voedselrijk) en de bekende verspreidingsgegevens uitgesloten. Vervolgstappen ten aanzien van flora zijn niet aan de orde.

Figuur 4.1 Diverse plantensoorten binnen het plangebied aanwezig.

4.2 Broedvogels

De veldinspectie is uitgevoerd buiten het broedseizoen van vogels. Broedende vogels zijn daardoor niet waar te nemen. Desondanks kan er op basis van de veldinspectie een goed beeld verkregen worden van geschiktheid voor vogelsoorten. Vogels worden ingedeeld in de volgende drie categorieën, zie ook bijlage 2:

- ✂ Soorten met een jaarrond beschermd nest (categorie 1-4);
- ✂ Overige soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 5);
- ✂ Soorten zonder jaarrond beschermd nest.

4.2.1 Soorten met een jaarrond beschermd nest (categorie 1-4)

In het plangebied ontbreken bebouwing en bomen. Het plangebied is daarmee ongeschikt als (potentiële) nestlocatie voor de meeste vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn. Ook in de bomen direct grenzend aan het plangebied zijn geen nesten van deze soorten waargenomen. Vervolgstappen ten aanzien van soorten met jaarrond beschermde nesten zijn niet aan de orde.

4.2.2 Soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 5)

Soorten van categorie 5 zijn honkvaste broeders, maar doorgaans voldoende flexibel om elders een nest te bouwen. Indien sprake is van ecologisch zwaarwegende redenen zijn nesten van categorie 5 ook jaarrond beschermd. Categorie 5 soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 5) worden uitgesloten vanwege het ontbreken van geschikte broedgelegenheid, onder andere in de vorm van bomen en bebouwing. In de directe omgeving kunnen wel categorie 5 soorten, zoals spreeuw, tot broeden komen in het opgaand groen en de woningen.

Tevens is het terrein geschikt voor grondbroedende soorten, zoals bontbekplevier, kokmeeuw en scholekster. Deze soorten bouwen nesten allerlei soorten ondergrond (moeras, duin, basaltblokken, zand). Bij voorkeur is enige vegetatie aanwezig, maar ook kalere plekken worden gebruikt (Vogelbescherming, 2025). Op het moment van het veldbezoek, betreft het plangebied geen essentieel broedgebied voor deze soorten. Recent is er gewerkt om van het plangebied een braakliggend terrein te maken. Categorie 5 soorten hebben zodoende nog niet de kans gehad om zich binnen het plangebied te vestigen. Echter, indien er binnen twee jaar niet gebouwd wordt, kan het plangebied wel essentieel broedgebied worden voor categorie 5 soorten. Deze soorten hebben dan voldoende tijd gehad om zich te vestigen in het plangebied. Indien er binnen twee jaar niet gebouwd wordt, dient opnieuw te worden onderzocht of binnen het plangebied jaarrond beschermde nesten van categorie 5 soorten aanwezig zijn. Hierbij wordt gekeken naar broedgevallen binnen het plangebied en er wordt een omgevingscheck gedaan om te kijken naar geschikte alternatieven (zie ook 5.3.2).

4.2.3 Soorten zonder jaarrond beschermd nest

Het plangebied biedt geen geschikt broedgelegenheid voor de meeste broedvogels vanwege het ontbreken van bebouwing en opgaand groen.

Mogelijk zouden er grondbroedende vogels voor kunnen komen, zoals kievit (figuur 4.2). Voor alle inheemse vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die soorten, nesten, eieren of vaste rust-of verblijfplaatsen beschadigen. Verstoring van vogels is toegestaan zolang dit geen wezenlijke invloed op de gunstige staat van instandhouding heeft.

Figuur 4.2 Binnen het plangebied zouden grondbroedende vogels kunnen gaan broeden.

Foerageergebied

Het plangebied maakt wel onderdeel uit van het foerageergebied van diverse vogels. Tijdens het veldbezoek zijn ekster en scholekster foeragerend waargenomen (figuur 4.2). In de directe omgeving (tuinen, parken, erven) is echter voldoende beschikbaar alternatief foerageergebied beschikbaar. Vervolgstappen zijn niet aan de orde.

Figuur 4.3 Foeragerende vogels.

4.3 Vleermuizen

Vleermuizen kunnen via nauwe openingen hun verblijfplaats kruipend bereiken. De verblijfplaatsen kunnen zich bevinden in spouwmuren, achter gevelbetimmering, daklijsten en vensterluiken, onder dakpannen, spleten en nissen in muren, in boomholten en cetera (Dietz et al., 2011).

Verblijfplaatsen

Vanwege de afwezigheid van bebouwing en bomen is aanwezigheid van potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen uitgesloten. Vervolgstappen ten aanzien van verblijfplaatsen van vleermuizen zijn niet aan de orde.

In de aanwezige bomen rondom het plangebied is geen sprake van holtes, spleten of loszittende schorsdelen (figuur 4.4). Verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen is zodoende uitgesloten.

Figuur 4.4 Er zijn geen potentiële vleermuisverblijfplaatsen aanwezig. Wel kunnen algemene vogelsoorten tot broeden komen in het opgaand groen.

Vliegroute

De gebouwen en bomen in de omgeving vormen lijnvormige elementen die als vliegroute kunnen worden gebruikt door vleermuizen. Bij de werkzaamheden worden deze mogelijke vliegroutes niet aangetast. Vervolgstappen ten aanzien van vliegroutes van vleermuizen zijn zodoende niet aan de orde.

Foerageergebied

De omgeving van het plangebied kan onderdeel uitmaken van het van het foerageergebied van in de omgeving voorkomende soorten vleermuizen (NDFF, 2025). Bij de werkzaamheden wordt mogelijk foerageergebied niet aangetast. Vervolgstappen ten aanzien van vliegroutes van vleermuizen zijn zodoende niet aan de orde.

4.4 Grondgebonden zoogdieren

Verblijfplaatsen van beschermde grondgebonden zoogdieren (zonder provinciale vrijstelling) worden op basis van de habitateisen, de terreinkenmerken en het veldbezoek uitgesloten. Voor de in de nabijheid bekende steenmarter ontbreken geschikte verblijfplaatsen in de vorm van bomen, holtes in bebouwing en steenhopen. Voor soorten als waterspitsmuis ontbreken geschikte oevers met voldoende ruige oeverbegroeiing (figuur 4.5). Ook is er in het plangebied onvoldoende schuilmogelijkheid aanwezig voor soorten als kleine marterachtigen. Negatieve effecten van de voorgenomen werkzaamheden zijn zodoende uitgesloten. Het nemen van vervolgstappen is zodoende niet aan de orde.

Figuur 4.5 Er ontbreekt een ruige oeverbegroeiing.

Overige grondgebonden zoogdieren met een provinciale vrijstelling

In het plangebied zijn vaste verblijfplaatsen van algemene grondgebonden zoogdiersoorten zoals veldmuis en aardmuis te verwachten. Bij de geplande ingrepen kunnen enkele verblijfplaatsen en/of exemplaren van deze grondgebonden zoogdieren geschaad worden. In voorliggende situatie geldt voor deze soorten in de provincie Friesland vrijstelling van de schadelijke handelingen uit de Omgevingswet (zie bijlage 1), waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze zoogdieren niet aan de orde is. Wel geldt te allen tijde de zorgplicht, zie 5.3.5.

4.5 Overige soorten

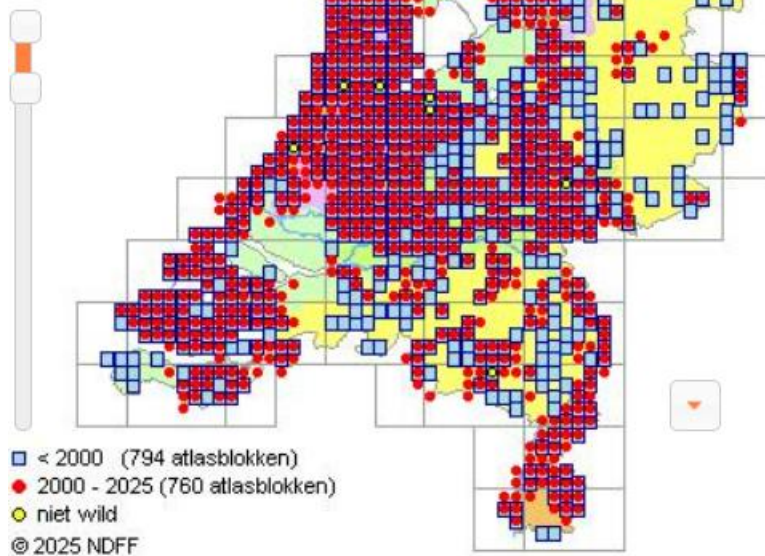
Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater binnen het plangebied worden vissen en (voortplantingsbiotoop van) amfibieën en libellen uitgesloten. Ook zijn geen geschikte overwinteringsplekken voor beschermde amfibieën aanwezig, zoals steenhopen. Hoewel er voor rugstreeppad geschikt habitat aanwezig is (braakliggende grond), valt het plangebied buiten het verspreidingsgebied van rugstreeppad (figuur 4.6). Voor beschermde reptielen zijn geen zonplekken omringd door geschikte vegetatie aanwezig. Beschermde ongewervelden zijn gebonden aan vochtige en waterrijke habitats, duinen en eikenbossen. Dergelijke biotopen zijn niet binnen de plangebieden aanwezig. Gelet op de terreinkenmerken, de habitateisen en verspreidingsgegevens wordt het voorkomen van beschermde reptielen, vlinders en overige ongewervelden ter plaatse van het plangebied uitgesloten. Vervolgstappen ten aanzien van de soortgroepen vissen, amfibieën, reptielen en ongewervelden zijn niet aan de orde.

Rond het plangebied kunnen algemene soorten, zoals gewone pad en bruine kikker, voorkomen. Bij de geplande ingrepen worden naar verwachting geen verblijfplaatsen en/of exemplaren geschaad, maar dit kan niet worden uitgesloten. In de voorliggende situatie geldt voor deze soorten in de provincie Friesland vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Omgevingswet (zie bijlage 1), waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze amfibieën niet aan de orde is. Wel geldt te allen tijde de specifieke zorgplicht (zie 5.3.5).

Epidalea calamita (Laurenti, 1768)

Rugstreeppad

Coörd: 174-301
Km-hok: 61-57-45

Figuur 4.6 Verspreidingsgebied rugstreeppad en ligging plangebied (oranje ster) (NDFF, 2025).

4.6 Rode Lijst soorten

Een groot deel van de Rode Lijstsoorten zijn reeds in bovenstaande paragrafen besproken, zoals vogels, laatvlieger, grondgebonden zoogdieren en amfibieën.

Het plangebied betreft een braakliggend terrein met weinig/geen begroeiing. Rode Lijst flora, paddenstoelen en (essentieel) leefgebied van Rode Lijst geleedpotigen worden zodoende uitgesloten binnen het plangebied. Vervolgstappen ten aanzien van Rode Lijst flora en geleedpotigen zijn niet aan de orde.

5. Conclusie en advies

5.1 Natura 2000-gebieden, overige beschermde gebieden

Uit de quickscan natuurbescherming Omgevingswet ten aanzien van Natura 2000-gebieden, overige beschermde gebieden wordt het volgende geconcludeerd:

Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt buiten Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde gebied ligt op circa 1,2 kilometer afstand. Vanwege deze afstand, de potentiële effecten, bekende dosis-effectrelaties en de aard/omvang van de voorgenomen ontwikkeling, zijn negatieve effecten, met uitzondering van stikstofdepositie, op voorhand uitgesloten.

Geadviseerd wordt een AERIUS-berekening voor de realisatie- en gebruiksfase te maken om inzichtelijk te maken of sprake is van (toename van) stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden.

Natuurnetwerk Nederland / Natuur buiten NNN

Het plangebied ligt buiten het Natuurnetwerk Nederland en natuur buiten het NNN. Het voorgenomen plan heeft gezien de afstand tot deze gebieden (>1,6 kilometer), de ligging binnen de bebouwde kom en de aard en omvang van de plannen geen effect op deze gebieden. Vervolgstappen ten aanzien van het NNN zijn niet aan de orde.

Tabel 5.1 Samenvatting conclusies gebiedsbescherming.

	Afstand tot dichtstbijzijnde gebied	(Mogelijk) negatieve effecten	Vervolgstappen
Natura 2000	1,2 km	Ja	Stikstofberekening(en)
Natuurnetwerk Nederland	1,6 km	Nee	Nee
Natuur buiten NNN			
- natuur buiten het NNN	1,3 km	Nee	Nee
- ganzenfoeragegebied	8,8 km	Nee	Nee
- weidevogelkansgebieden	1,6 km	Nee	Nee

5.2 Flora en fauna activiteit

Uit de quickscan natuurbescherming Omgevingswet ten aanzien van flora- en fauna-activiteit wordt het volgende geconcludeerd:

- ✂ **Vogels:** Binnen het plangebied kunnen (jaarrond beschermde) grondbroedende vogelsoorten tot broeden komen. Aantasting en verstoring van broedvogels dient voorkomen te worden.
- ✂ **Vleermuizen:** Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn vanwege het ontbreken van bebouwing en potentiële holtes en spleten in de bomen uitgesloten. Mogelijk vormt de omgeving van het plangebied onderdeel van een vliegroute en foerageergebied. Bij werkzaamheden worden geen vliegroutes of foerageergebied aangetast.
- ✂ **Overige soortgroepen – zonder provinciale vrijstelling:** Groei- en verblijfplaatsen van overige grondgebonden zoogdieren, flora, vissen, amfibieën, reptielen en ongewervelden zijn gezien de terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens uitgesloten.
- ✂ **Vrijgestelde soorten:** In het plangebied zijn enkele algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren en amfibieën te verwachten. Voor deze soorten geldt een vrijstelling van de verbodsartikelen, wel geldt te allen tijde de zorgplicht.
- ✂ **Rode Lijstsoorten:** Voor Rode Lijstsoorten geldt te allen tijde de zorgplicht.

Tabel 5.2 Samenvatting conclusies flora- en fauna-activiteit.

Beschermde soorten	Groei-/verblijfplaatsen/ essentieel leefgebied aanwezig	(Mogelijk) negatief effect	Vervolgstappen
Flora	Nee	Nee	-
Vogels			
- jaarrond beschermd (cat. 1-4)	Nee	Nee	-
- jaarrond beschermd (cat. 5)	Nee	Nee	-
- overige broedvogels	Mogelijk	Mogelijk	Aantasting voorkomen
Vleermuizen			
- gebouwgebonden verblijven	Nee	Nee	-
- boomgebonden verblijven	Nee	Nee	-
- foerageergebied	Mogelijk	Nee	-
- vliegroures	Mogelijk	Nee	-
Grondgebonden zoogdieren	Nee	Nee	-
Amfibieën	Nee	Nee	-
Reptielen	Nee	Nee	-
Vissen	Nee	Nee	-
Ongewervelden	Nee	Nee	-
Vrijgestelde soorten	Mogelijk	Ja	Zorgplicht
Rode lijstsoorten	Mogelijk	Mogelijk	Zorgplicht

5.3 Advies en vervolgstappen

5.3.1 Stikstofdepositie

Geadviseerd wordt een AERIUS-berekening voor de realisatiefase en de gewijzigde gebruiksfase te maken om inzichtelijk te maken of sprake is van (toename van) stikstofdepositie op Natura 2000-gebied(en).

Afhankelijk van de uitkomsten van de berekeningen zijn vervolgstappen aan de orde. Voor ontwikkelingen waarbij is aangetoond dat er géén sprake is van (toename van) stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden ($<0,00$ mol/ha/jr), is geen vergunning nodig. In dat geval kan het plan worden vastgesteld en uitgevoerd zonder verdere vervolgstappen met betrekking tot de Omgevingswet, onderdeel Natura 2000. Voor ontwikkelingen waarbij de depositie $>0,00$ mol/ha/jaar is, zijn significant negatieve effecten niet op voorhand uitgesloten en zijn vervolgstappen zoals een nadere ecologische beoordeling (voortoets stikstof), saldering en/of een vergunning aan de orde.

5.3.2 Grondbroedende categorie 5 soorten

Categorie 5 soorten hebben nog niet de kans gehad om zich binnen het plangebied te vestigen. Echter, indien er binnen twee jaar niet gebouwd wordt, kan het plangebied wel essentieel broedgebied worden voor categorie 5 soorten. Indien er binnen twee jaar niet gebouwd wordt, dient opnieuw te worden onderzocht of binnen het plangebied jaarrond beschermde nesten van categorie 5 soorten aanwezig zijn. Hierbij wordt gekeken naar broedgevallen binnen het plangebied en er wordt een omgevingscheck gedaan om te kijken naar geschikte alternatieven.

5.3.3 Broedvogels

Binnen en in de omgeving van het plangebied kunnen diverse (niet jaarrond beschermde grondbroedende) vogels tot broeden komen. Voor alle inheemse vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die soorten, nesten, eieren of vaste rust- of verblijfplaatsen beschadigen.

Tijdens het broedseizoen zijn alle broedende vogels en hun nesten beschermd. Daarom heeft het zin om zoveel mogelijk werkzaamheden buiten het broedseizoen te laten plaatsvinden. Voor het broedseizoen wordt in principe de periode van 1 maart tot 1 september aangehouden, maar dit zijn geen harde grenzen. Bepalend is of er broedgevallen aanwezig zijn, en dit is afhankelijk van de soort en van klimatologische omstandigheden, die van jaar tot jaar verschillen.

Het is vaak niet mogelijk alle werkzaamheden buiten het broedseizoen te laten plaatsvinden. Dat betekent dat er voorafgaand en/of tijdens de werkzaamheden rekening gehouden moet worden met de aanwezigheid van deze nesten. Er zijn verschillende mogelijkheden om hier invulling aan te geven. Het is altijd maatwerk en ter beoordeling aan een deskundig ecooloog, en het kan niet uitgevoerd worden zonder ecologische begeleiding. Opties kunnen zijn:

- ✂ Voorafgaand aan het broedseizoen potentiële nestlocaties ongeschikt maken en houden (bijvoorbeeld door middel van lintjes);
- ✂ Voorafgaand aan het broedseizoen het werk opstarten en zorgen dat er continu doorgewerkt wordt;
- ✂ Ander maatwerk (locatiespecifiek) op basis van ecologische begeleiding.

In alle gevallen is het noodzakelijk dat een ecologisch werkprotocol wordt opgesteld en dat een deskundig ecooloog de projectlocatie vrijgeeft voor de werkzaamheden.

5.3.4 *Natuurinclusief bouwen*

Het te herontwikkelen plangebied met de te realiseren nieuwbouw en in te richten buitenruimte biedt mogelijkheden voor het realiseren van verblijfplaatsen en leefgebied voor onder andere vleermuizen, gierzwaluw en huismus. Hiervoor zijn vele mogelijkheden. Er kan bijvoorbeeld gedacht worden aan:

- ✂ Het geschikt maken van de woningen voor vleermuizen, gierzwaluw en huismus door het dak toegankelijk te maken;
- ✂ Het geschikt maken van de woningen voor vleermuizen door de spouw geschikt te maken;
- ✂ Het inrichten van de buitenruimte met diverse inheemse soorten bomen, struiken en kruiden. Dit komt ten goede aan vogels en vleermuizen, maar ook aan bijvoorbeeld vlinders en libellen.

Het is bewezen dat leven in een groene omgeving een positieve invloed heeft op de gezondheid van mensen. Tevens helpt een groene omgeving bij de klimaatadaptatie doordat het verkoeling brengt en een hogere waterbergingscapaciteit.

Geadviseerd wordt in een vroeg stadium van de planvorming een ecooloog te betrekken om mee te denken bij een natuurinclusieve invulling met faunavoorzieningen in de realiseren bebouwing en een ecologische meerwaarde in de buitenruimte.

5.3.5 *(Specifieke) zorgplicht*

Wij merken op dat te allen tijde de zorgplicht blijft gelden. Deze zorgplicht houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moeten worden voorkomen. Deze zorg geldt voor alle individuen van in Nederland voorkomende soorten planten en dieren, ongeacht of deze soort beschermd is en ongeacht of vergunning of vrijstelling is verleend.

Werkzaamheden worden zodanig uitgevoerd dat eventueel aanwezige dieren de gelegenheid krijgen te vluchten. Dit betekent in de praktijk veelal dat in één richting gewerkt wordt, zodat dat dieren niet 'opgesloten' raken. Er kan onder andere invulling gegeven worden aan de zorgplicht door het gebruik van vaste rijroutes, het zo kort mogelijk werken binnen het plangebied en het vermijden van het gebruik (kunst)verlichting, zowel in de realisatie- als gebruiksfase. Daarnaast kan invulling aan de zorgplicht gegeven worden, door bij de inrichting en het ontwerp van de nieuwe woonwijk rekening te houden met het leefgebied van algemene soorten.

5.3.6 *Beheer advies*

Omdat de werkzaamheden niet direct zullen plaatsvinden, bestaat de kans dat het braakliggende terrein uitgroeit tot een zeer geschikt gebied voor allerlei (beschermd) diersoorten. Tijdens het veldbezoek waren er veel nieuwe scheuten van wilgen, zaailingen van diverse bomensoorten en een aantal planten aangetroffen in het gebied. Als er meer dan een jaar niks wordt gedaan in het gebied, bestaat de kans dat het zich verder ontwikkelt. Indien dat het

geval is, dient opnieuw beoordeeld te worden of er negatieve effecten zijn op (beschermde) diersoorten. Geadviseerd wordt om vegetatie daarom op het terrein kort te houden.

5.4 Geldigheid en houdbaarheid

Voorliggend rapport is opgesteld onder de huidige wet- en regelgeving en is in principe meerdere jaren te gebruiken, mits weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden binnen het onderzoeksgebied. Onder de Omgevingswet geldt een geldigheidstermijn van drie jaar, waarbij de jongste gegevens niet ouder mogen zijn dan **drie jaar**. Dit is vastgelegd in de Omgevingsregeling (art 7.197j lid 2 b OR).

Indien ingrijpende wijzigingen in het onderzoeksgebied hebben plaatsgevonden, dient een actualisatie van de ecologische beoordeling plaats te vinden. Ook in geval (deel)aspecten in wet- en regelgeving wijzigen, dient een herbeoordeling plaats te vinden (zie ook disclaimer).

Daarnaast dient -in geval van stikstofberekeningen- rekening te worden gehouden met (in ieder geval jaarlijkse) actualisaties van het voorgeschreven rekenmiddel AERIUS Calculator. Hierin worden actuele gegevens met betrekking tot emissies en stikstofdeposities verwerkt. Voor projecten en plannen waarover nog geen formeel besluit is genomen dienen berekeningen met het meest actuele rekenmiddel te zijn uitgevoerd.

De AERIUS Calculator wordt minimaal jaarlijks geüpdatet. De meest recente update heeft plaatsgevonden op 1 oktober 2024. De eerstvolgende update is nog niet voorzien. De berekeningen voor activiteiten waarover nog geen formeel besluit is genomen, dienen met de meest actuele versie te zijn berekend.

5.5 Verantwoording

De conclusies en adviezen zijn van toepassing op de door de opdrachtgever aangegeven en in hoofdstuk 1.4 beschreven werkzaamheden en activiteiten en onder de voorwaarden en uitgangspunten genoemd in het document (en overige communicatie met de opdrachtgever). Indien deze wijzigen of er ook andere werkzaamheden worden uitgevoerd, dient er een herbeoordeling plaats te vinden.

De initiatiefnemer of opdrachtgever is verantwoordelijk voor het gebruik van de rapportage. Eco Reest BV aanvaardt dan ook geen aansprakelijkheid voor de inhoud, interpretaties of conclusies indien gebruik wordt gemaakt van deelaspecten van deze rapportage, zonder verwijzing naar de volledige rapportage.

Bovendien aanvaardt Eco Reest BV geen aansprakelijkheid voor kosten en vertraging die optreden als gevolg van het voorkomen van beschermde flora en fauna.

Geraadpleegde bronnen

Literatuur / documenten

Arcadis (2011). Onderbouwing effectafstanden bestaande handelingen Natura 2000 gebieden in Overijssel. 21 september 2011.

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J. & Buys, J.C. (2016). *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden. Leiden.

Broekmeyer, M.E.A. et al. (2014). Update effectenindicator Natura 2000. Wageningen, Alterra, voorjaar 2014.

Broekmeyer, M.E.A. (redactie) (2006). Effectenindicator Natura 2000-gebieden; achtergronden en verantwoording ecologische randvoorwaarden en storende factoren. Wageningen, Alterra, Alterrapport 1375, oktober 2006.

BIJ12 (2024). Instructie gegevensinvoer voor AERIUS Calculator 2023.2. Versie 4, april 2024.

Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill (2011): Vleermuizen; Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika, De Fontein / Tirion Uitgevers B.V., Utrecht.

Gemeente Utrecht (2003). Handhaafinstructie - Trillingen bij heien. Afdeling bouwbeheer, januari 2003

Krijgsveld, K.L., R.R. Smits en J. van der Winden (2022). Verstoringsgevoeligheid van vogels - Update literatuurstudie naar de reacties van vogels op recreatie.

Krijgsveld, K.L., R.R. Smits en J. van der Winden (2008). Verstoringsgevoeligheid van vogels - Update literatuurstudie naar de reacties van vogels op recreatie. 23 december 2008.

Netwerk Groene Bureaus, werkgroep 'Standaarden en protocollen' (2023). Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming, versie november 2023.

Provincie Fryslân (2024). Omgevingsverordening provincie Fryslân. Gepubliceerd op 27-12-2023, in werking vanaf 03-01-2024.

RIVM (2024). Handboek Werken met AERIUS Calculator Versie 2023.2, versie 1, 4 april 2024.

Vegte, F, van der, J. Bosman & D. Logemann (2014). Effectafstanden Natura 2000-gebieden Veluwe en Rijntakken. Arcadis, 18 februari 2014.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2021). Vleermuisprotocol 2021, januari 2021.

Internet

BIJ12¹ (2024). InformatieKaart Natuur, van https://atlas.bij12.nl/WebView/index.html?viewer=ikn_pub. Geraadpleegd in april 2025

Ministerie van LNV - Natura 2000-gebieden. Geraadpleegd in april 2025, van <https://www.natura2000.nl/>

Nationale Databank Flora en Fauna. Geraadpleegd op 17-12-2024, van www.NDFF.nl¹

Omgevingsloket (2024). Regels Omgevingswet. Geraadpleegd in april 2025, van <https://omgevingswet.overheid.nl/regels-op-de-kaart/>

Overheid (2024). Wetstekst Omgevingswet, van <https://wetten.overheid.nl/> Geraadpleegd in april 2025

Ravon (2024). Soorteninformatie. Geraadpleegd in april 2025, van [https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie/...](https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie/)

RIVM (2024). AERIUS Calculator, versie 2024.1.3. Geraadpleegd in april 2025, van <https://calculator.aerius.nl/>

RVO (2021). Indicatieve lijst jaarronde beschermde vogelnesten van, <https://www.rvo.nl/sites/default/files/2021/04/Lijst-jaarrond-beschermde-vogelnesten.pdf>

Vogelbescherming (2024). Soorteninformatie. Geraadpleegd in april 2025, van <https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids/vogel/>

Zoogdiervereniging (2024). Soorteninformatie. Geraadpleegd in april 2025, van <https://zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/>

¹ In dit rapport worden gegevens gebruikt welke (deels) afkomstig zijn uit de NDFF. Deze mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

Bijlage 1

Overzicht vrijgestelde soorten provincie Friesland

Vrijgestelde soorten Provincie Friesland	
Zoogdieren	Aardmuis (<i>Microtus agrestis</i>)
	Bosmuis (<i>Apodemus sylvaticus</i>)
	Dwergmuis (<i>Micromys minutus</i>)
	Dwergspitsmuis (<i>Sorex minutus</i>)
	Egel (<i>Erinaceus europaeus</i>)
	Gewone bosspitsmuis (<i>Sorex araneus</i>)
	Haas (<i>Lepus europeus</i>)
	Huisspitsmuis (<i>Crocidura russula</i>)
	Konijn (<i>Oryctolagus cuniculus</i>)
	Mol (<i>Talpa europea</i>)
	Ree (<i>Capreolus capreolus</i>)
	Rosse woelmuis (<i>Clethrionomys glareolus</i>)
	Steenmarter (<i>Martes foinés</i>)
	Tweekleurige bosspitsmuis (<i>Sorex coronatus</i>)
	Veldmuis (<i>Microtus arvalis</i>)
	Vos (<i>Vulpes vulpes</i>)
Amfibieën	Woelrat (<i>Arvicola terrestris</i>)
	Bruine kikker (<i>Rana temporaria</i>)
	Gewone pad (<i>Bufo bufo</i>)
	Kleine watersalamander (<i>Triturus vulgaris</i>)
	Meerkikker <i>Pelophylax ridibundus</i> (<i>Rana ridibunda</i>)
	Middelste groene kikker / Bastaardkikker (<i>Pelophylax klepton esculentus</i> <i>Rana esculenta</i>)

Bron: Provincie Fryslân (2024). Omgevingsverordening provincie Fryslân. Gepubliceerd op 27-12-2023, in werking vanaf 03-01-2024 - Bijlage 5.1 behorende bij artikel 5.19.

Bijlage 2

Lijst vogels met jaarrond beschermde nesten provincie Friesland

Nederlandse naam	Categorie*	Nederlandse naam	Categorie*
Aalscholver	2	Bergeend	5
Blauwe reiger	2	Blauwe kiekendief	5
Boomvalk	4	Boerenwaluw	5
Bosuil	3	Bontbekplevier	5
Buizerd	4	Eider	5
Draaihals	4	Gekraagde roodstaart	5
Dwergstern	2	Glanskop	5
Gierzwaluw	2	Grote mantelmeeuw	5
Grote gele kwikstaart	3	Grutto	5
Grote stern	2	Kleine bonte specht	5
Grote zilverreiger	2	Kleine mantelmeeuw	5
Havik	4	Kokmeeuw	5
Huismus	1	Kraanvogel	5
Huiswaluw	2	Middelste bonte specht	5
IJsvogel	3	Oeverwaluw	5
Kerkuil	1	Paapje	5
Lepelaar	2	Ruigpootuil	5
Noordse stern	2	Scholekster	5
Oehoe	3	Spreeuw	5
Ooievaar	3	Strandplevier	5
Purperreiger	2	Visdief	5
Raaf	3	Zilvermeeuw	5
Ransuil	4		
Ringmus	2		
Roek	2		
Slechtvalk	3		
Sperwer	4		
Steenuil	1		
Stormmeeuw	2		
Torenvalk	3		
Wespendief	4		
Zeearend	4		
Zwarte specht	3		
Zwarte Stern	2		
Zwarte wouw	4		
Zwartkopmeeuw	2		

*Toelichting categorieën:

Categorie 1: Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: huismus, kerkuil, steenuil).

Categorie 2: Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: aalscholver, roek, gierzwaluw).

Categorie 3: Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, torenvalk, slechtvalk).

Categorie 4: Nesten van vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).

Categorie 5: Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd. Echter, nesten van categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Daarom is bij het aantreffen van een nest van een categorie 5-soort binnen de invloedssfeer van een voorgenomen (ruimtelijke) ontwikkeling, voorafgaand aan het uitvoeren van die ontwikkeling te allen tijde een omgevingscheck noodzakelijk.

Bron: Provincie Friesland, 2024

Bijlage 3

Uittreksel NDFF

Beschermde soorten* binnen één kilometer van het plangebied.

Soortgroep	Soort	Soortgroep	Soort
Vogels	Aalscholver	Vogels	Zilvermeeuw
	Bergeend		Zwarte stern
	Blauwe kiekendief		Zwartkopmeeuw
	Blauwe reiger	Insecten - Dagvlinders	Grote vos
	Boerenwaluw	Insecten - Libellen	Gevlekte witsnuitlibel
	Bontbekplevier	Zoogdieren, Overige zoogdieren	Otter
	Boomvalk		Wezel
	Buizerd	Zoogdieren, Vleermuizen	Meervleermuis
	Draaihal	Zoogdieren, zeezoogdieren	Bruinvis
	Eider		Gewone zeehond
	Gekraagde roodstaart		Grijze zeehond
	Gierzwaluw		
	Grote gele kwikstaart		
	Grote mantelmeeuw		
	Grote stern		
	Grote zilverreiger		
	Grutto		
	Havik		
	Huismus		
	Huiswaluw		
	Ijsvogel		
	Kerkuil		
	Kleine bonte specht		
	Kleine mantelmeeuw		
	Kokmeeuw		
	Kraanvogel		
	Lepelaar		
	Oeverwaluw		
	Ooievaar		
	Ransuil		
	Ringmus		
	Roek		
	Scholekster		
	Slechtvalk		
	Sperwer		
	Spreeuw		
	Stormmeeuw		
	Torenvalk		
	Visdief		
	Zeearend		

*Habitatrichtlijnsoorten, soorten met jaarrond beschermde nesten en provinciaal beschermde soorten.
(Bron: NDFF, 2024)

Bijlage 4

Uittreksel NDFF Rode lijst

Rode lijst dieren en planten * binnen één kilometer van het plangebied.

Soortgroep	Soort	Soortgroep	Soort
Vogels	Blauwe kiekendief	Geleedpotigen - Insecten	Leptocerus
	Boerenzwaluw		Limnephilus
	Bontbekplevier	Insecten - Dagvlinders	Bruin blauwtje
	Boomvalk		Grote vos
	Draaihals	Insecten - Libellen	Gevlekte witsnuitlibel
	Drieteenmeeuw	Insecten - Vliegen en Muggen	Gewone korsetzweefvlieg
	Dwergmeeuw	Insecten - Wespen, Bijen en Mieren	Blauwe metselbij
	Gele kwikstaart		Bruine rouwbij
	Goudplevier		Grashommel
	Graspieper		Moshommel
	Grauwe vliegenvanger	Korstmossen	Gelobde zeecitroenkorst
	Grote mantelmeeuw		Gewone zeecitroenkorst
	Grote stern		Gladde zeestippelkorst
	Grutto		Rood boomzonnetje
	Huismus		Verrucaria
	Huiszwaluw		Waaiertakmos
	Keep		Beemdkroon
	Kemphaan		Blauwe zeedistel
	Kneu	Vaatplanten	Bostulp
	Koekoek		Franse boekweit
	Kraanvogel		Gele kornoelje
	Kramsvogel		Gelobde melde
	Middelste zaagbek		Gewone zoutmelde
	Oeverloper		Klein schorrenkruid
	Pijlstaart		Kleine ratelaar
	Ransuil		Knopig doornzaad
	Ringmus		Korenbloem
	Roerdomp		Krabbenscheer
	Slobeend		Melkkruid
	Smient		Oosterse morgenster
	Spotvogel		Sikkelklaver
	Steltkluut		Tripmadam
	Tapuit		Wilde kool
	Torenvalk		Zeealsem
	Tureluur		Zeelathyrus
	Veldleeuwerik		Zeepostelein
	Visdief		Zeeweegbree
	Watersnip	Vissen	Gevlekte rog
	Wilde zwaan		Spiering
	Wintertaling		Stekelrog
	Wulp	Weekdieren	Vliezig drijfhorentje

Vogels	Zeearend	Zoogdieren, Overige zoogdieren	Haas
	Zomertaling		Konijn
	Zwarte stern		Wezel

**Rode Lijst soorten (Bron: NDFF, 2024)*